

I. Thông tin chung

Học phần: Kinh tế châu Á – Thái Bình Dương	Số tín chỉ: 02
Mã học phần: 71ORIE30082	Mã nhóm lớp học phần:
Thời gian làm bài: 60 phút	Hình thức thi: Trực tiếp (Tự luận)
SV được tham khảo tài liệu:	Có ☒ Không ☐
Giảng viên nộp đề thi, đáp án	Lần 1 ☒ Lần 2 ☐

II. Các yêu cầu của đề thi nhằm đáp ứng CLO

Ký hiệu CLO	Nội dung CLO	Hình thức đánh giá	Trọng số CLO trong thành phần đánh giá (%)	Câu hỏi thi số	Điểm số tối đa	Lấy dữ liệu đo lường mức đạt PLO/PI
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
CLO1	Trình bày được các khái niệm liên quan đến kinh tế đối ngoại như GDP, giá trị xuất nhập khẩu, đầu tư trực tiếp nước ngoài, viện trợ, hiệp định thương mại tự do FTA...	Tự luận	20%	1	2	
CLO2	Phân tích được các vấn đề liên quan đến tình hình kinh tế của các nước trong khu vực Đông Á – Thái Bình Dương trong thế kỷ 20 và đầu thế kỷ 21.	Tự luận	20% 20%	1 2	2 2	
CLO3	Vận dụng kiến thức của môn học để phân tích và lý giải xu hướng, chiến lược phát triển và hợp tác kinh tế trong khu vực hiện nay	Tự luận	20%	2	2	
CLO4	Vận dụng kiến thức của môn học để rút ra những bài học kinh nghiệm, đồng thời phân tích được chiến lược phát triển kinh tế của Việt Nam hiện nay.	Tự luận	20%	2	2	

I. Thông tin chung

Học phần: Kinh tế châu Á – Thái Bình Dương	Số tín chỉ: 02
Mã học phần: 71ORIE30082	Mã nhóm lớp học phần:
Thời gian làm bài: 60 phút	Hình thức thi: Trực tiếp (Tự luận)
SV được tham khảo tài liệu:	Có ☒ Không ☐
Giảng viên nộp đề thi, đáp án	Lần 1 ☒ Lần 2 ☐

II. Nội dung câu hỏi thi

Câu 1 (4đ): Mỗi câu có một lỗi sai, hãy viết lại cho đúng

1. Tính theo GDP danh nghĩa năm 2023, nền kinh tế Trung Quốc hiện đứng thứ nhất của thế giới chỉ xếp sau Mỹ.
2. Một chiếc điện thoại Samsung đến từ Hàn Quốc, được sản xuất tại Việt Nam và được tiêu thụ ở Mỹ thì giá trị bán được của nó sẽ tính vào GDP của Mỹ.
3. Giảm phát ở mức thấp có thể được xem là tốt cho nền kinh tế vì nó chứng minh rằng nền kinh tế đang có sức tiêu thụ và sức đầu tư tốt.
4. “Kỳ tích sông Hán” là thuật ngữ dùng để chỉ sự phát triển thần kỳ của kinh tế Trung Quốc trong thế kỷ 20.
5. Kinh tế Nhật Bản tính theo GDP danh nghĩa vào năm 2023 đứng thứ ba trên thế giới sau Mỹ, Trung Quốc và đồng hạng với Đức.
6. Top 6 nền kinh tế phát triển nhất Đông Nam Á (ASEAN-6) tính theo giá trị GDP là: Indonesia, Thái Lan, Malaysia, Singapore, Việt Nam và Brunei.
7. Để dỡ bỏ thuế quan xuất nhập khẩu, các nước sẽ ký kết một hiệp định có tên là hiệp định thuế quan tự do (FTA).
8. Các vấn đề đang cản trở sự phát triển kinh tế Trung Quốc là sự gia tăng dân số quá mức kiểm soát.

Câu 2 (6đ): Anh chị hãy đọc đoạn tin tức sau:

**PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP CÔNG NGHỆ CAO: KINH NGHIỆM CỦA HOA KỲ
VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM**

Tạp chí Tài chính Online (15/11/2023) - Hoa Kỳ được đánh giá là quốc gia có nền kinh tế lớn nhất thế giới và cũng là quốc gia dẫn đầu về phát triển công nghệ trong các ngành công nghiệp.

Hoa Kỳ cũng là nơi đặt trụ sở của nhiều công ty công nghệ nổi tiếng nhất thế giới, như: Apple, Intel, Google, Facebook và Microsoft... Học hỏi kinh nghiệm phát triển công nghiệp công nghệ cao (CNC) của Hoa Kỳ sẽ giúp Việt Nam rất nhiều trên con đường phát triển công nghiệp CNC nói riêng và phát triển đất nước nói chung.

Vào những năm 80 thế kỷ 20, trước thực tế là tỷ trọng xuất khẩu những sản phẩm truyền thống của các công ty Hoa Kỳ ra thị trường thế giới đã không ngừng giảm xuống. Chính phủ Hoa Kỳ đã ban hành nhiều chính sách mới phù hợp khuyến khích các lĩnh vực CNC phát triển và tập trung cho phát triển công nghiệp CNC hướng ưu tiên cho từng ngành. Bởi vậy, công nghiệp CNC ở Hoa Kỳ đã đạt được những thành tựu quan trọng góp phần đưa Hoa Kỳ trở thành cường quốc số một về kinh tế. Để làm được điều đó, Hoa Kỳ đã thực hiện các nội dung sau:

Đầu tư cho nghiên cứu và phát triển (R&D)

Hoa Kỳ đã tập trung đầu tư lớn cho R&D khoa học và công nghệ, tạo nền tảng cho các ngành công nghiệp CNC phát triển. Hoạt động R&D CNC được diễn ra trong môi trường rất tốt, bởi Hoa Kỳ đã soạn thảo một chính sách nhằm phục vụ cho hoạt động nghiên cứu khoa học khá hiệu quả nhằm đáp ứng quá trình phát triển các ngành sản xuất công nghiệp CNC. Hướng R&D khoa học và công nghệ ở Hoa Kỳ là tập trung chủ yếu cho các nghiên cứu đa ngành có khả năng đem lại hiệu quả đồng thời cho nhiều ngành khác nhau. Hoa Kỳ áp dụng một cách có hiệu quả các biện pháp ưu đãi về thuế, cắt giảm thuế đánh vào lợi nhuận... đối với các công ty công nghiệp CNC. Nhờ chính sách này, các công ty đã tích lũy để tăng đầu tư cho công tác nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ.

Theo thời gian, mức đầu tư cho R&D của Hoa Kỳ không ngừng tăng lên. Từ năm 1987 đến năm 1997, Quỹ Khoa học quốc gia đã tăng gấp đôi số vốn cấp và chi 70% số tiền được cấp trực tiếp cho các tập thể sáng tạo, ưu tiên cho đội ngũ kỹ sư và các nhà khoa học trẻ có triển vọng (Trần Thanh Thủy, 2007). Để khuyến khích tăng cường đổi mới công nghệ, Chương trình Công nghệ năm 2002 của Tổng thống Bush đã tăng ngân sách cho R&D liên bang với con số lớn kỷ lục trong lịch sử lên đến 100 tỷ USD (Trần Thanh Thủy, 2007). Ngoài ra, chính quyền Tổng thống Bush thời kỳ đó còn quyết định tăng ngân sách cho nghiên cứu khoa học và công nghệ thông qua các cơ quan khác, như: Quỹ Khoa học Quốc gia, Cục Bảo vệ Môi trường và các Bộ Năng lượng, Nông nghiệp Nội vụ, Thương mại và Giao thông vận tải. Chính quyền Obama cũng đã tăng tài trợ cho R&D trong sản xuất ví dụ như trong ngân sách năm 2013, kinh phí dành cho sản xuất công nghệ tiên tiến đã được tăng 19% để đạt 2,2 tỷ USD. Viện Quốc gia về Tiêu chuẩn và Công nghệ (NIST), là cơ quan chịu trách nhiệm về tiêu chuẩn công nghệ đã được phân bổ 100 triệu USD để cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho ngành công nghiệp sản xuất trong nước thông qua các cung cấp các cơ sở nghiên cứu

và bí quyết.

Với mục đích trở thành một “thời nam châm cho sản xuất” tạo ra các ngành sản xuất chất lượng cao, Ngân sách liên bang năm 2014 cung cấp 2,9 tỷ USD để mở rộng R&D về quy trình sản xuất tiên tiến, vật liệu công nghiệp tiên tiến và khoa học người máy (Bộ Khoa học và công nghệ, 2016).

Về nguồn vốn quỹ đầu tư mạo hiểm và chiến lược, chính sách phát triển

Hoa Kỳ đã hình thành nguồn vốn quỹ đầu tư mạo hiểm nhằm phát triển công nghiệp CNC. Sự tăng nhanh của nguồn vốn quỹ đầu tư mạo hiểm tạo điều kiện cho công nghiệp CNC Hoa Kỳ có thể huy động được một nguồn vốn đầu tư lớn. Quỹ đầu tư mạo hiểm của Hoa Kỳ đạt được 12 tỷ USD năm 1997 và đã tăng thêm 2,6 tỷ USD năm 1991, đến năm 2000, nguồn vốn này đã tăng lên đến 100 tỷ USD, bằng 40% tổng kinh phí cho R&D. Nhờ sự gia tăng của nguồn vốn này mà hàng loạt các doanh nghiệp CNC vừa và nhỏ được thành lập và mở rộng quy mô, đặc biệt là các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực công nghệ thông tin sản xuất phần mềm máy tính, tiếp theo là các công ty hoạt động trong lĩnh vực y tế, dược phẩm và viễn thông.

Hoa Kỳ thay đổi chiến lược và chính sách công nghiệp trước cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4. Nước Mỹ đã vượt qua thời kỳ công nghiệp hóa để bước vào giai đoạn dịch vụ, nhưng theo một số học giả cho rằng Mỹ đang bước vào giai đoạn gọi là “tái công nghiệp hóa”, có nghĩa là “một lần nữa tập trung phát triển công nghiệp” nhưng với chiến lược là tập trung mạnh việc sử dụng công nghệ hiện đại để tác động vào những ngành công nghiệp truyền thống. Bởi vậy, Hoa Kỳ đề ra chiến lược nhằm mục đích trở thành một “thời nam châm cho sản xuất”, để tạo ra các ngành sản xuất chất lượng cao bằng cách hỗ trợ một nỗ lực quốc gia và việc đầu tư vào các công nghệ mới nổi của các ngành công nghiệp, các trường đại học và Chính phủ được coi là những động lực cho Cách mạng công nghiệp 4.0. Chính vì vậy, tháng 3/2014, Hoa Kỳ đã thành lập Liên minh Internet Công nghiệp (Industrial Internet consortium - IIC) nhằm thúc đẩy sự phát triển của Internet công nghiệp, là nơi đưa ra các định nghĩa chuẩn về các yêu cầu kết nối và nhằm đảm bảo tính tương tác giữa hàng tỉ thiết bị sử dụng trong xu hướng IoT. Đây là hiệp hội được thành lập bởi các công ty công nghệ hàng đầu trong nhiều lĩnh vực, như: Intel, Genenreral Electric, Cicso Systems, IBM, AT&T..., bao gồm các thành viên là các công ty sáng tạo công nghệ lớn và nhỏ, các nhà lãnh đạo thị trường theo chiều dọc, các nhà nghiên cứu, các trường đại học và tổ chức chính phủ.

Đồng thời, Hoa Kỳ đã tập trung phát triển nguồn nhân lực ngành công nghiệp CNC bằng cách thu hút nhân lực thông qua chi trả lương cao và tạo nhiều cơ hội việc làm; thu hút nguồn lao động công nghiệp CNC giá rẻ thông qua chính sách nhập khẩu lao động linh hoạt; xây dựng hệ thống cơ

sở đào tạo nhân lực cho ngành công nghiệp CNC bài bản...

Hiện nay, Hoa Kỳ vẫn là nước dẫn đầu thế giới về công nghệ và CNC, có 11/20 tập đoàn công nghệ lớn nhất thế giới là của nước này. Nếu xét về quy mô góp vốn thì top 5 công ty dựa trên giá trị thị trường là; Apple, Amazon, Microsoft, Alphabet và Facebook đều là của Hoa Kỳ. Hoa Kỳ vẫn là những “người dẫn đường” trong cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0.

Theo Tạp chí Tài chính¹

- Anh chị hiểu gì về khái niệm: Nghiên cứu và phát triển (R&D)? Vai trò của nó đối với sự phát triển kinh tế là gì? Hoạt động R&D gắn kết với việc tự chủ công nghệ của một quốc gia như thế nào?
- Theo anh chị, các quốc gia ở Đông Bắc Á (Hàn Quốc, Nhật Bản và Trung Quốc) có thực hiện chiến lược phát triển R&D và tự chủ công nghệ trong quá trình phát triển kinh tế đất nước không? Nếu có thì hãy phân tích cụ thể.
- Từ những câu chuyện của Hoa Kỳ và các nước Đông Bắc Á kể trên, chúng ta rút ra được những bài học nào cho công cuộc phát triển đất nước hiện nay? Để thực hiện chiến lược trở thành nước thu nhập cao vào năm 2045, chúng ta cần phải làm gì để phát triển ngành công nghiệp CLC cũng như có được sự tự chủ trong các ngành công nghiệp CLC này?

TP. Hồ Chí Minh, ngày 27 tháng 03 năm 2024

NGƯỜI DUYỆT ĐỀ

GIẢNG VIÊN RA ĐỀ

TS. Đinh Thị Lý Vân

TS. Nguyễn Đăng Khoa

¹ Phát triển công nghiệp công nghệ cao: Kinh nghiệm của Hoa Kỳ và bài học cho Việt Nam. (2023). Tạp chí Tài chính Online. Truy cập ngày 24 tháng 3 năm 2024 từ <https://tapchitaichinh.vn/phan-trien-cong-nghiep-cong-nghe-cao-kinh-nghiem-cua-hoa-ky-va-bai-hoc-cho-viet-nam.html>